

A sötét veremről

Az embernek rendre vannak olyan órái, napjai, rosszabb esetben hetei, mikor beborul az ég, a kilátás beszűkül és valami sötét dolog tölti ki az életét. Aki az érzelmei, félelmei ellenére próbálja ezeket az időszakokat vizsgálni, annak a világból egy nagyon kis szelet látszik, de az nagyon sötétben. Ez lehet bármi, kicsi vagy nagy, jelentős vagy jelentéktelen, valós vagy képzelt. Ez a sötétség nem csak vonzza a tekintetet, de mintha egy sötét lyukba merülnénk, minden fajta fényt egyre jobban kizár. Még a világosságnak az emléke is halványulni kezd, már lassan fel sem tudjuk idézni, milyen, mikor süt a nap. A sötétség egyre jobban eluralkodik rajtunk. Sokszor tudatosodik a mechanizmus, látjuk, tudjuk, hogy nem a világot látjuk, az nem ilyen és nem csak ez az egy sötét dolog létezik benne, mégsem tudjuk magunkat kivonni a hatása alól. Jellemző módon, aki teljes ellenőrzése alatt szereti tudni életét, a véletlennek semmi szerepet nem szán, azok még inkább hajlamosak ezekben a sötét lyukakban elmerülni. Még botránkoznak is, ha figyelmeztetik, azért mást is vegyen észre a világból. Hiába emlékeztetik a fényre, mutatnak akár az égre is, hogy arrafelé mindig, de legalábbis előbb vagy utóbb, fényt láthat. Kikéri magának, hiszen neki a sötétséggel van dolga, azzal kell megbirkózni, azt a fenyegetettséget kell kiiktatni. Kívülről olyannak tetszhet, mintha az illető szándékosan menne le a pincébe egy csatabárral, hogy ott hadakozzon a lehető legnagyobb sötétségben, okozva mindenféle sérüléseket magának és esetleg a sötétjáró bajtársainak, de akár azoknak is, akik lenyúlnak érte a reménytelenségbe.

Ezekben a helyzetekben, amelyek törvényszerűen jönnek újra és újra, elég gyakran magatehetetlennek érezzük magunkat, még akkor is, ha tudjuk, legtöbbször ez egy optikai csalódás vagy az a fenyegetettség beteljesedett módjában sem okoz akkora kárt, veszteséget, hogy érdemes lenne lemondani a fényről és befordulni a pincébe.

Életemben ezt sokszor megtapasztaltam, vélt és valós szorongatásokban egyaránt. Sokszor éreztem is a sötét hatalmát, ami ellen gyengén javuló hatékonysággal hadakoztam. A kezdet kezdetén ez hetekig, sőt, a legrosszabb esetekben hónapokig tartott. Nem volt a világnak olyan impulzusa, ami fényt vetett volna ebbe a sötétbe. Sem jó dolgok, sem valóban rosszak nem tudtak segíteni rajta.

Ifjúkori pánikbetegségemben fogalmaztam meg azt az állapotot, mint a hit abszolút nulla fokát, jöllehet számomra a hit csak magamban, a képességeimben, meg az esetleges jó szerencsémre vonatkozott. Fogalmam nem volt, hogy az ember hihet magán kívül másban, hiszen ki lehet hatalmasabb nálam? Ha én nem tudok valamit megoldani, akkor senki más nem képes rá! Nem ismerős ez a gondolat sokaknak?

Ma úgy vélem, ezek a sötét embernyelő gödrök arra valók, hogy az ember felfrissítse, újratöltse Istennel való kapcsolatát vagy felvegye, ha még nem sikerült. Nem gondolom, hogy ezeket a válságokat Isten adja életünkbe, „csupán” elkalandozott a figyelmünk és olyan helyzetbe kerültünk, amikor megfeledkezünk arról, milyen porlékonyak vagyunk magunkban. Ráadásul, nincsen képességünk megóvni magunkat, javainkat, szeretteinket. Megfeledkezünk arról is, hogy semmi sem a miénk, semmi nem a mi érdemünk, semmi nincs, ami jár nekünk, amihez jogunk van, megérdemlünk. Minden múltó ajándék és csak azért kapjuk, miként azért is veszítjük el őket, hogy eljussunk az igazi ajándékhoz. Ha ezekhez ragaszkodunk, akkor megállunk az úton, sőt vissza is fordulunk. Ilyenkor nem a sötétség nyel el minket, hanem a fénytől fordítjuk el a szemünket. Mik

lehetnek ezek a javak? Ami csak fontos lehet számunkra. És nem csak anyagi, emberi javak, de azokban való hit és bizalom. Mind a veszteség és annak pusztaság esélye, képes a sötétbe rántani.

Különösen a jómódú embereknek sok eshetősége van erre. Nem véletlenül, a jóléti társadalmak szenvednek főleg a szorongástól. Nekik rengeteg tulajdonuk van (hozzá a félelem, hogy elveszíthetik), rengeteg vágyuk van (hozzá a félelem, hogy nem teljesülnek), ezért sokkal több fenyegetettséget éreznek, mint akinek semmije nincs és még a vacsorája is bizonytalan. Arról nem beszélve, hogy nekik az egészségük és az életük is sokkal fontosabb, mert minél a gazdagságuk és vágyaik, ha elveszíthetik, mert itt kell hagyniuk vagy nem érhetik el még életükben.

Sajnos, gazdag életünkben rengeteg dologhoz tudunk jobban ragaszkodni, mint a fényhez, ezért elég gyakran süllyedünk a sötétbe.

Kialakítottam lassanként egy gondolati rendszert, ami ezen tud segíteni, de az az érzésem, hogy hiába ismeri az ember a technikát, nem feltétlenül tudja megtenni, amit kell. Hiába tanulok könyvekből, internetről autót vagy repülőt vezetni, nem biztos, hogy egyáltalán a garázból ki tudnék állni komolyabb sérülések nélkül. A tudás, az ismeret roppant fontos, de kell hozzá valami más is, amitől az információ eredményes cselekvésre bírható. Mondhatnám a hitet, hiszen, ahogy szoktam mondani, nélküle még a zebrán sem tudunk, pontosabban merünk átmenni.

Templomjárók hallják időnként, hogy a félelem Isten elleni véték, mert azt jelenti, nem bízunk benne. Ez nagyjából annyira hatásos intelem, min mikor azt mondják: Ne félj! Inkább olaj a tűzre. No, meg Jézust is halálfélelem fogta el a Getszemáni kertben. Akkor ugyan mit kezdenénk pont mi a félelmeinkkel?

A hiten kívül sokszor kell valakinek a közreműködése. Egy tanító vagy valaki, aki fogja a kezemet vagy a lábamat, mikor kalimpálok a tornaszeren. Jézusnak is megjelent egy angyal és megerősítette (Lk. 22. 43-44).

A fekete lyukakban embertársainktól sokat nem várhatunk. Messziről, mintha a víz alól jönne a hangjuk, ha egyáltalán érdekli őket a problémánk vagy egyáltalán értenék, mert gyakran nem látják át a gondot, hiszen tényleg súlytalan, ezért csak legyintenek ránk.

Ha eleget foglalkozunk Isten dolgaival és követőinek az élményeivel, útmutatásaival, akkor esetleg egy ilyen veremben eszünkbe jut a zsoltáros, aki így szól: *„Hozzád kiáltok a szorongatás napján, s tudom, hogy meghallgatsz. Zsolt. 86. 7 „.* De ez csak egy példa, mert még húsz ilyen olvashatunk a Zsoltárok könyvében. Érdekes őket felkutatni.

A kiáltó embernek ezernyi oka van, balsors, betegség, ellenségek, veszteségek, reménytelenség, szeretetlenség, bármi. A kiáltó embernek könnyebb dolga van, ha alázattal belátja, minden csak kölcsönben van, nincs hatalma semmin, nincs hatásköre. A bálványai, hamis istenei tehetetlenek és süketek, az emberekről nem is beszélve, hiszen azok legtöbbször átlépnek fölötte, de nem ritkán, még nagyobb sötétségben lévén, csak lejjebb taszítanak.

Ha megvan a tökéletes reménytelenség, annak belátása és magára hagyatottság, akkor éri el azt a „szökési sebességet”, amivel az égig tud kiáltani. Bár meg tudnánk tenni ezt, mikor nem vagyunk szorongatott helyzetben. De ilyen kevés természetünk van, mihelyst kilátunk a béka feneke alól,

máris azt hisszük, vagyunk valakik és ha esetleg mégis, akkor azt magunknak köszönhetjük. Pedig csak kértünk vagy hagytunk valakit, akitől lehettünk valakik.

Boldog és hálás az az ember, aki ezt észben tartja és hálát ad a szorongatások idején is, mert még akkor is rengeteg kegyelem birtokosa, ami nem magától származik.

Ugyanakkor, ezek az élmények segítenek abban, hogy ne kérincseljünk ostobaságokat, hiszen, ha számon tartjuk, mink is van, még esetleg hálát is adunk érte. Akkor nem maradna időnk kérni, csak indokolt esetben és indokolt dolgokat. Ezek legtöbbször nem külső ügyek, történések, hanem bennünk való változások, amiktől a világ valódi képe helyére kerül kis fejünkben és eloszlik a sötét, pedig legtöbbször semmi nem is történik a környezetben. De ha mégis, úgy változnak a dolgok, mintha azok teljesen természetesen haladnának. Ez meg is tévesztheti a kiáltót, igazából csak fölöslegesen szorongott és fölöslegesen kiáltozott. Aki ragadt már meg sötét vermekben, azok tudhatják, hogy nem szoktak ezek a helyzetek annyira maguktól megoldódni. Még ha meg is szabadulunk egy ideig, az úgy történik, hogy a sötét nem oszlik, esetleg csak növekszik.

Akik a sötét veremből Istenhez kiáltanak, azt tapasztalhatják, hogy Isten nem a földszintre vissza fel a pincéből, hanem az égig ránt és olyan fénnel kápráztat el minket, amely még sokáig ragyogni képes a lelkünkben.

Adjunk hálát és kiáltunk! Boldogok, akik ismerik saját hatalmukat és főleg, Isten hatalmát!

Templomlépcső, 2023. április